

Byla C-830/19**Prašymas priimti prejudicinį sprendimą****Gavimo data:**

2019 m. lapkričio 15 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas

Tribunal de première instance de Namur (Belgija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. lapkričio 6 d.

Ieškovas

C. J.

Atsakovas:

Région wallonne

<...> (orig. p. 2) <...>

<...>[teismo procesas]

FAKTINĖS APLINKYBĖS

1. <...>
2. <...>
3. [C. J.] perėmė dalį (1/3) savo tėvų žemės ūkio valdos <...>, siekdamas tęsti šeimos ūkio veiklą.

Jis yra sudaręs juridinio asmens statuso neturinčią (*de facto*) asociaciją su tėvu F. J., kuriam taip pat priklauso 1/3 valdos, o likusi 1/3 priklauso jo sutuoktinei, C. J. motinai. (orig. p. 3)

4. <...>.
5. 2016 m. sausio 27 d. C. J. pateikė *Région wallonne* (Valonijos regionas) paraišką skirti įsisteigimo paramą (pirmasis įsisteigimas)¹ F. J. ir C. J. *de facto* asociacijos (toliau – *de facto* asociacija) vardu. <...>
6. 2016 m. spalio 28 d. Valonijos regionas įteikė *de facto* asociacijai sprendimą atsisakyti skirti paramą, motyvuotą taip:

„Nepalanki nuomonė dėl to, kad pažeidžiamas Valonijos vyriausybės nutarimo dėl paramos žemės ūkio plėtrai ir investicijoms į žemės ūkį 25 straipsnio pirmos pastraipos 6 punktą ir [jo įgyvendinimo] nutarimo 7 straipsnio 2 dalis. Perimtos valdos standartinė bendros produkcijos vertė viršija leidžiamą 1 000 000,00 eurų viršutinę ribą“.

7. 2016 m. lapkričio 2 d. mokėjimo agentūrai pateiktas skundas <...>. Jis, be kita ko, grindžiamas aplinkybe, kad, nustatant standartinę bendros produkcijos vertę, reikėtų atsižvelgti į tai, kad valda priklauso 3 asmenims.
8. 2016 m. vasario 17 d. mokėjimo agentūra patvirtino pirmąjį sprendimą: <...>
9. 2017 m. spalio 12 d. C. J. pareiškė ieškinį Valonijos regionui šiame teisme.

Jis paprašė teismo:

„<...> Priteisti iš Valonijos regiono C. J. 70 000 EUR sumą kaip 2015 m. rugsėjo 10 d. Valonijos vyriausybės nutarime dėl paramos žemės ūkio plėtrai ir investicijoms į žemės ūkį numatytą įsisteigimo paramą (pagrindinė suma) su (orig. p. 4) palūkanomis <...>.“

10. Valonijos regionas prašo teismo pripažinti prašymą <...> nepagrįstu <...>.
11. <...>
12. <...>

II DISKUTUOTINI KLAUSIMAI

II.1. Ginčui taikytina vidaus ir ES teisė

13. Ginčas kilo dėl C. J. paraiškos dėl išmokos jaunesiems ūkininkams, kurią jis pateikė remdamasis
 - 2015 m. rugsėjo 10 d. Valonijos vyriausybės nutarimu dėl paramos žemės ūkio plėtrai ir investicijoms į žemės ūkį;

¹ <...>

– 2015 m. rugsėjo 10 d. ministro [įgyvendinimo] nutarimu.

II.1.1.

14. Šiais teisės aktais įgyvendinamas <...> 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005.

15. <...>(orig. p. 5)

16. Šio reglamento III antraštinės dalies „Parama kaimo plėtrai“ I skyriaus „Priemonės“ 19 straipsnyje „Ūkio ir verslo plėtra“ nustatyta:

„1. Parama pagal šią priemonę apima:

- a) paramą verslui pradėti, skiriamą:
 - i) jauniems ūkininkams;
 - ii) ne žemės ūkio veiklai kaimo vietovėse;
 - iii) smulkių ūkių plėtrai;
- b) investicijas, skirtas ne žemės ūkio veiklai kurti ir plėtoti;
- c) metines išmokas ar vienkartinės išmokas ūkininkams, atitinkantiems paramos pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 V antraštinėje dalyje nustatytą smulkiųjų ūkininkų sistemą (smulkiųjų ūkininkų sistema) skyrimo reikalavimus, kurie visam laikui perleidžia savo valdą kitam ūkininkui.

2. Parama pagal I dalies a punkto i papunktį skiriama jauniems ūkininkams.

Parama pagal I dalies a punkto ii papunktį skiriama ūkininkams arba ūkininko ūkio nariams, kurie įvairina vykdomą veiklą imdamiesi ne žemės ūkio veiklos, bei labai mažoms ir mažosioms įmonėms ir fiziniams asmenims kaimo vietovėse.

Parama pagal I dalies a punkto iii papunktį skiriama smulkiems ūkiams, kaip apibrėžta valstybių narių.

Parama pagal I dalies b punktą skiriama labai mažoms ir mažosioms įmonėms ir fiziniams asmenims kaimo vietovėse bei ūkininkams arba ūkininko namų ūkio nariams.

Parama pagal I dalies c punktą skiriama atitinkantiems dalyvavimo reikalavimus ūkininkams, kurie paramos paraiškos pateikimo metu ne mažiau kaip vienus metus

atitinka dalyvavimo smulkiųjų ūkininkų sistemoje reikalavimus ir kurie įsipareigoja visą savo valdą ir atitinkamas teises į išmokas visam laikui perleisti kitam ūkininkui. Parama mokama nuo perleidimo datos iki 2020 m. gruodžio 31 d. arba apskaičiuojama tam laikotarpiui ir sumokama kaip vienkartinė išmoka.

3. Ūkininko ūkio nariu gali būti laikomas bet kuris fizinis arba juridinis asmuo arba fizinių arba juridinių asmenų grupė, nepaisant grupės ir jos narių teisinio statuso pagal nacionalinę teisę, išskyrus ūkio darbuotojus. Jei juridinis asmuo arba juridinių asmenų grupė yra laikomi ūkininko ūkio nariu, tas narys paramos paraiškos pateikimo metu ūkyje turi vykdyti žemės ūkio veiklą.

4. Parama pagal 1 dalies a punktą skiriama su sąlyga, kad pateiktas verslo planas. Verslo planas privalo būti pradėtas įgyvendinti per devynis mėnesius nuo sprendimo suteikti paramą priėmimo dienos. (orig. p. 6)

Jaunųjų ūkininkų, gaunančių paramą pagal 1 dalies a punkto i papunktį, atveju verslo plane numatoma, kad jaunasis ūkininkas yra aktyvus ūkininkas pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 9 straipsnį per 18 mėnesių nuo įsisteigimo dienos.

Valstybės narės nustato viršutines ir apatines žemės ūkio valdos galimybių gauti paramą pagal 1 dalies a punkto i ir iii papunkčius ribas. Apatinė paramos gavimo pagal 1 dalies a punkto i papunktį riba yra aukštesnė už viršutinę paramos gavimo pagal 1 dalies a punkto iii papunktį ribą. Parama teikiama tik valdoms, kurios atitinka labai mažų ir mažųjų įmonių apibrėžtį.

5. Parama pagal 1 dalies a punktą mokama mažiausiai dviem dalinėmis išmokomis per ne ilgesnį kaip penkerių metų laikotarpį. Dalinės išmokos gali būti proporcingai mažinamos. Paskutinė dalinė išmoka pagal 1 dalies a punkto i ir ii papunkčius išmokama su sąlyga, kad verslo planas buvo tinkamai įgyvendintas.

6. Didžiausia galima paramos pagal 1 dalies a punktą suma yra nustatyta II priede. Valstybės narės paramos pagal 1 dalies a punkto i ir ii papunkčius sumą nustato atsižvelgdamos ir į vietovės, kurioje vykdoma programa, socialinę bei ekonominę padėtį.

7. Parama pagal 1 dalies c punktą yra lygi 120 % metinės išmokos, kurią paramos gavėjas atitinka reikalavimus gauti pagal smulkiųjų ūkininkų sistemą.

8. Siekiant užtikrinti, kad EŽŪFKP išteklių būtų naudojami racionaliai ir efektyviai, Komisija įgaliojama pagal 90 straipsnį priimti deleguotuosius aktus dėl būtiniausio verslo planų turinio ir kriterijų, kuriuos turi naudoti valstybės narės nustatydamos šio straipsnio 4 dalyje nurodytas ribas.

17. <...>.

18. Šiuo pagrindu buvo priimtas 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir

Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos.

19. Šio deleguotojo reglamento 5 konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 19 straipsnio 4 dalyje nurodytuose verslo planuose turėtų būti pateikta pakankamai informacijos, kad būtų galima įvertinti, kiek bus pasiekti pasirinkto veiksmo tikslai.

Siekiant užtikrinti, kad visos Sąjungos paramos gavėjams būtų taikomos vienodos sąlygos ir būtų sudarytos palankesnės stebėjimo sąlygos, to reglamento 19 straipsnio 4 dalyje nurodytoms riboms nustatyti turėtų būti naudojamas žemės ūkio valdos gamybos potencialo kriterijus“. (orig. p. 7)

20. Deleguotojo reglamento 2 straipsnio „Jaunieji ūkininkai“ 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės nustato ir taiko specialias galimybes pasinaudoti parama sąlygas, galiojančias tuo atveju, jei Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 2 straipsnio 1 dalies n punkte apibrėžtas jaunas ūkininkas steigiasi ne kaip vienintelis valdos valdytojas, nepriklausomai nuo jo teisinio statuso. Šios sąlygos yra lygiavertės sąlygoms, taikomoms jaunajam ūkininkui, kuris steigiasi kaip vienintelis valdos valdytojas. Bet koku atveju valdą kontroliuoja jaunieji ūkininkai“.

21. 5 straipsnyje „Ūkio ir verslo plėtra“ nustatyta:

1. Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 19 straipsnio 4 dalyje nurodytame verslo plane aprašoma bent jau:

a) paramos verslui pradėti, skiriamos jauniems ūkininkams atveju:

i) pradinė žemės ūkio valdos padėtis;

ii) žemės ūkio valdos veiklos plėtojimo pagrindiniai ir tarpiniai tikslai;

iii) išsami informacija apie veiksmus, įskaitant su aplinkosauginiu tvarumu ir efektyviu išteklių naudojimu susijusius veiksmus, kurių reikia žemės ūkio valdos veiklai plėtoti, pavyzdžiui, išsami informacija apie investicijas, mokymą, konsultacijas;

b) paramos verslui pradėti, susijusios su ne žemės ūkio veikla kaimo vietovėse, atveju: <...>

c) paramos verslui pradėti, susijusios su mažų ūkių plėtra, atveju:

i) pradinė žemės ūkio valdos padėtis ir

ii) išsami informacija apie veiksmus, įskaitant su aplinkosauginiu tvarumu ir efektyviu išteklių naudojimu susijusius veiksmus, kurie

padėtų užtikrinti ekonominį gyvybingumą, pavyzdžiui, išsami informacija apie investicijas, mokymą, bendradarbiavimą.

2. *Valstybės narės nustato Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 19 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje nurodytas ribas, išreikšdamos jas žemės ūkio valdos gamybos potencialu, matuojamu Komisijos reglamento (EB) Nr. 1242/2008 5 straipsnyje apibrėžtos standartinės produkcijos kiekiu ar lygiaverčiu dydžiu“.*

II.1.2.

22. 2015 m. rugsėjo 10 d. Valonijos vyriausybės nutarime dėl paramos žemės ūkio plėtrai ir investicijoms į žemės ūkio sektorių yra nustatyti reikalavimai, kuriuos turi atitikti

- įsisteigimas perimant valdą ir ją sukuriant;
- pareiškėjas;
- perimta arba sukurta valda. **(orig. p. 8)**

23. Dėl valdos atitikties reikalavimams Valonijos vyriausybės nutarimo 25 straipsnyje nustatyta:

„Perimta arba sukurta valda atitinka šias sąlygas:

<...>

6. jos standartinė bendros produkcijos vertė, kaip tai suprantama pagal 2008 m. gruodžio 8 d. Komisijos reglamento Nr. 1242/2008, nustatančio žemės ūkio valdų tipologiją, 5 straipsnį, neviršija ministro nustatytos apatinės ir viršutinės ribos.

<...>

<...>“.

24. 2015 m. rugsėjo 10 d. ministro [įgyvendinimo] nutarimo 7 straipsnyje nustatyta:

„<...>

2015 m. rugsėjo 10 d. Valonijos vyriausybės nutarimo 25 straipsnio pirmos pastraipos 6 punkte nustatyta viršutinė riba yra vienas milijonas eurų tuo atveju, kai įsisteigia vienas jaunas ūkininkas, ir vienas milijonas penki šimtai tūkstančių eurų – kai vienu metu įsisteigia du ar daugiau jaunų ūkininkų“.

II.2. Taikymas nagrinėjamu atveju

25. Valonijos regiono priimtame sprendime atsisakyti skirti paramą C. J. buvo suabejota tik atitiktimi perimtos valdos kriterijui. **(orig. p. 9)**

26. Tiksliau tariant, nuspręsta, kad buvo pažeista ministro [įgyvendinimo] nutarimo 7 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nurodyta 6-oji sąlyga, t. y. viršyta valdai taikoma vieno milijono eurų kaip standartinės bendros produkcijos vertės² viršutinė riba.
27. Vertindamas C. J. paraišką ir nustatydamas, ar standartinė bendros produkcijos vertė siekia viršutinę ribą, Valonijos regionas atsižvelgė į visą valdą.
28. Kadangi C. J. perėmė tiksliai dalį valdos, jis mano, kad visos žemės ūkio valdos gamybos potencialo pasirinkimas vertinant viršutinę ribą yra diskriminacinis ir neproporcingas metodas, nes jį naudojant neatsižvelgta į teisės aktais siekiamus tikslus.
29. Jis nurodo, kad:
- 2015 m. rugsėjo 10 d. Ministro nutarimu buvo pažeistas Reglamento Nr. 807/2014 2 straipsnis, nes, kiek tai susiję su viršutinės ribos nustatymu, neskiriama jaunojo ūkininko, kuris steigiasi ne kaip vienintelis valdos valdytojas, padėtis, ir jaunojo ūkininko, kuris perima valdą siekdamas tapti vieninteliu jos valdytoju, padėtis. <...>.

Dėl tariamo Reglamento Nr. 807/2014 2 straipsnio pažeidimo

30. Žemės ūkio valdos gamybos potencialas buvo pasirinktas kaip kriterijus nustatant Reglamento Nr. 1305/2013 19 straipsnio 4 dalyje nurodytas ribines vertes <...> būtent siekiant užtikrinti vienodą požiūrį į visos Sąjungos naudos gavėjus ir palengvinti jų kontrolę³.
31. Tuo pačiu tikslu Reglamento Nr. 807/2014 2 straipsnio „Jaunieji ūkininkai“ 1 dalyje nustatyta: **(orig. p. 10)**
- „Valstybės narės nustato ir taiko specialias galimybes pasinaudoti parama sąlygas, galiojančias tuo atveju, jei Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 2 straipsnio 1 dalies n punkte apibrėžtas jaunas ūkininkas steigiasi ne kaip vienintelis valdos valdytojas, nepriklausomai nuo jo teisinio statuso. Šios sąlygos yra lygiavertės sąlygoms, taikomoms jaunajam ūkininkui, kuris steigiasi kaip vienintelis valdos valdytojas. Bet koku atveju valdą kontroliuoja jaunieji ūkininkai“.*
32. C. J. mano, kad pagal šią nuostatą valstybės narės įpareigotos nustatyti specialias galimybes pasinaudoti parama sąlygas jaunajam ūkininkui, kuris steigiasi ne kaip vienintelis valdos valdytojas, kad atsižvelgtų į tai, kad jo padėtis skiriasi nuo jaunojo ūkininko, kuris perima ūkį, siekdamas tapti vieninteliu valdos valdytoju, padėties. Ministro nutarimo 7 straipsnyje šios nuostatos nesilaikoma. Jos būtų

² Taikant standartinės bendros produkcijos vertės kriterijų siekiama nustatyti valdų ekonominį mastą. Juo apibūdinamas valdų gamybos potencialas. <...>

³ Komisijos reglamento Nr. 807/2014 5 konstatuojamoji dalis

laikytasi tuo atveju, jei į standartinę bendros produkcijos vertę būtų atsižvelgiama proporcingai jo perimtai valdos daliai.

33. <...>
34. Valonijos regionas mano, kad 2 straipsnis nesusijęs su galima jaunojo ūkininko, kuris vienintelis perima valdą, ir jaunojo ūkininko, kuris ateina į esamą valdą, diskriminacija ir kad juo tik siekiama uždrausti valstybėms narėms diskriminuoti dėl pasirinktos teisinės formos. Jis pažymi, kad „*Europos teisės aktuose įsisteigimo parama skiriama siekiant padėti jaunimui, kai jie perima valdas ar jas eksploatuoja.*“
35. Vis dėlto, kaip numatyta Valonijos teisės aktuose, įsisteigimo perimant valdą atveju, t. y. kai „*jaunasis ūkininkas įsigyja visą esamą žemės ūkio valdą ar jos dalį*“⁴ parama gali būti skiriama jaunajam ūkininkui, kuris gali būti ne vienintelis valdos valdytojas, bet turi vykdyti veiksmingą jos kontrolę.
36. Tokiu atveju jaunasis ūkininkas valdą <...> kontroliuoja kartu su asmenimis, kurie negali gauti ginčijamos pagalbos.
37. Dėl to lieka abejonių dėl:
- to, kaip aiškinti Reglamento Nr. 807/2014 2 straipsnio 2 dalį, kiek tai susiję su specialiomis galimybės pasinaudoti parama sąlygomis, kurios turi būti taikomos jaunajam ūkininkui, kuris steigiasi kaip ne vienintelis valdos valdytojas, ir sąvoka (**orig. p. 11**) „*sąlygos, lygiavertės sąlygoms, taikomoms jaunajam ūkininkui, kuris steigiasi kaip vienintelis valdos valdytojas*“;
 - klausimo, ar pagal šią nuostatą draudžiama tai, kad 2015 m. rugsėjo 10 d. Ministro nutarimo 7 straipsnyje nenumatyta galimybė atsižvelgti tik į jaunojo ūkininko dalį valdoje arba į darbo vienetus nustatant standartinę bendros produkcijos vertę kaip maksimalią ribą.

II.3. Dėl prejudicinio klausimo

38. <...>
39. <...> (**orig. p. 12**)
40. <...>
41. <...>

⁴ Valonijos vyriausybės nutarimo 17 straipsnis

42. Valonijos regiono priimtas sprendimas atsisakyti skirti paramą grindžiamas maksimalios ribos viršijimu. Todėl formuluojant klausimą dera į tai atsižvelgti. Taip pat svarbus elementas yra ne vienintelio valdos valdytojo sąvoka.
43. Todėl reikia pateikti rezoliucinėje dalyje suformuluotą klausimą.

REMDAMASIS ŠIAIS MOTYVAIS,

<...>

TEISMAS, <...>(orig. p. 13)

44. Prieš priimdamas sprendimą dėl bylos esmės, teikia Teisingumo Teismui šį klausimą:

Ar pagal 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005, 2, 5 ir 19 straipsnius, siejamus su 2014 m. kovo 11 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos, 2 straipsniu, draudžiama, kad įgyvendindamos šias nuostatas valstybės narės atsižvelgtų į visą valdą, bet ne į jaunojo ūkininko dalį toje valdoje ir (arba) darbo vienetus, kad nustatytų apatines ir viršutines ribas, tuo atveju, kai žemės ūkio valda yra organizuota kaip de facto asociacija, kurioje jaunas ūkininkas įsigyja nedalomą dalį ir tampa valdos valdytoju, bet ne vieninteliu?

<...>